

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра англійської філології і філософії мови

Затверджую

Проректор з навчально-виховної роботи

Сорокін С.В.

«_____» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальне мовознавство

для студентів

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

спеціалізація 035. 035. 041 Германські мови і літератури (переклад включно)

рівень вищої освіти бакалавр

освітньо-професійна програма Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад

статус дисципліни нормативна

Форма навчання денна
Навчальний рік 2024 – 2025
Семестр 8
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова навчання англійська
Форма підсумкового контролю залік

Київ – 2024

Розробник (и):

Потапенко С.І., д. філол. н., професор кафедри англійської філології і філософії мови

Рецензент (и):

Гамзюк М.В. – д. філол. н., професор, завідувач кафедри німецької філології, Київський національний лінгвістичний університет

Стефанова Н.О. – д. філол. н., доцент, професор кафедри англійської філології і філософії мови, Київський національний лінгвістичний університет

Схвалено на засіданні кафедри англійської філології і філософії мови протокол № __1__ від « 1 » серпня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ д. філол. н., проф. Н.П. Ізотова

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології, протокол № __1__ від « 2 » серпня 2024 р.

Голова вченої ради факультету _____ д. філол. н., доц. Я.В. Гнезділова

1. Мета вивчення дисципліни:

Мета курсу передбачає розширення і поглиблення знань студентів про мову як об'єкт лінгвістики, а саме, знань фундаментальних положень, основних напрямів і результатів актуальних досліджень у царині мовознавства. Враховуючи всі набуті знання з мовознавчих дисциплін на попередніх курсах, предмет «Загальне мовознавство» має на меті сформувати більш ґрунтовне і глибоке розуміння науки про мову, змісту лінгвістичних понять і термінів з їхнім подальшим застосуванням при написанні магістерської роботи та у викладанні іноземних мов.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредити ЄКТС;
 ____90__ год., у тому числі:

лекції ____14____ год.

семінарські заняття ____16____ год.

практичні заняття _____ год.

консультації _____ – _____ год.

самостійна робота ____60____ год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. Знати основні підходи та методи мовознавства як науки, місце мовознавства в системі інших наук, сутність мови, її суспільну функцію та внутрішню структуру, вивчення історії походження мови, основних процесів історичного розвитку мов.

3.2. Володіти базовими поняттями мовознавства, основами мовної типології, мати навички і вміння критичного мислення та професійно-орієнтованого мовлення.

3.3. Уміти застосовувати методи і прийоми дослідження мови як соціально-історичного, індивідуально-біологічного та семіотичного явища.

4. Анотація навчальної дисципліни «Загальне мовознавство»

Тематична організація курсу орієнтується на зв'язок між мовознавством і філософськими, логічними й іншими напрямками наукової думки, а також між досягненнями світової й традиціями вітчизняної лінгвістики. Зміст навчальної дисципліни розкривається у трьох модулях. У **першому** з них окреслюються основні проблеми й етапи розвитку наукового мовознавства, висвітлюється розуміння мови як структури і системи, а також основні традиційні й новітні лінгвістичні парадигми. **Другий** – фокусується на розкритті зв'язку між мовою та мисленням, нейролінгвістичних та психолінгвістичних дослідженнях мови. У **третьому** модулі йдеться про взаємодію мови і суспільства, функціонування однієї і декількох мов, про кореляцію мови та культури, а також про взаємодію мови та ідеології.

5. Завдання (навчальні цілі):

Завдання, які вирішуються у процесі навчання дисципліни "Загальне мовознавство" пов'язані з формуванням у студентів першого (бакалаврського) рівня таких компетентностей:

Загальні:

- ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовуючи різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК 14. *Здатність до здійснення політкоректної та етичної комунікації іноземною мовою з представниками різних соціальних груп та національних культур, усвідомлюючи та поважаючи феномен мультикультурності як важливої ознаки сучасного світу.*
- ЗК 15. *Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності, здійснювати творчий науковий пошук.*
- ЗК 16. *Здатність розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії та прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.*

Фахові:

- ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).
- ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
- ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
- ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
- ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13. Розуміння основних функцій та завдань педагогіки, психології; здатність до використання новітніх технологій, інноваційних методів навчання, а також набутих лінгвістичних перекладацьких та методичних знань на практиці англійською та другою іноземними мовами.

ФК 14. Знання норм і правил увічливого спілкування в аспекті “чужої” (англомовної) культури, уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови, володіти знаннями про мовні реалії у нерозривному зв'язку з фоновими або екстралінгвістичними знаннями з різних історичних, національно-етнічних, соціально-політичних та культурних аспектів життя країн, мова яких вивчається.

ФК 15. Розуміння методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті і захисту інтелектуальної власності та її результатів; усвідомлення значущості практичної філософії для формування сучасного комунікативного суспільства.

ФК 16. Здатність до науково-лінгвістичного мислення, розуміти природу лінгвістичних явищ та процесів, вільно орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації та верифікації наукових концепцій, ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференціях, круглих столах, дискусіях, наукових публікаціях) в галузі філології.

ФК 17. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми з опорою на розуміння психологічних закономірностей психічного функціонування людини та міжособистісної комунікації, володіння знаннями про фізіологічні та психічні можливості організму під час практичних занять.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та /або методи і технології навчання)	Методи оцінювання
Код	Результат навчання		
1.1	Знати й розуміти систему мови, її форми існування, функції, типи мовних знаків, поняття мовних категорій.	Комунікативний і пошуковий методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. МКР
1.2	Знати доробок порівняльно-історичного мовознавства, основні лінгвістичні антиномії, напрями когнітивної, комунікативної лінгвістики	Пошуковий і аналітичний методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання.

			Самостійна робота. Індивідуальний науковий проект МКР
1.3	Знати форми існування мови, функції мови, типи мовних знаків, поняття мовних категорій, когнітивне підґрунтя категорій дискурсу	Комунікативний і пошуковий методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. Індивідуальний науковий проект МКР
2.1	Уміти обґрунтовувати психофізичні зв'язки мови і мислення, знати мовні зони мозку	Комунікативний, пошуковий, інтерактивний методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. Груповий науковий проект
2.2	Уміти професійно застосовувати сучасні методи когнітивної лінгвістики, нейролінгвістики, соціолінгвістики та лінгвокультурології	Метод інтерактивного навчання, пошуковий метод	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. МКР
2.3	Уміти аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють	Аналітичний, індуктивний, пошуковий та перекладацький методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна

			робота. МКР
3.1	Розвивати навички публічного мовлення та креативного мислення, уміти співпрацювати з колегами	Комунікативний метод	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. МКР
3.2	Застосовувати поглиблені знання лінгвістичних основ комп'ютерної техніки.	Інтерактивний, аналітичний, синтетичний методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. Індивідуальний науковий проект МКР
4.1	Дотримування принципів автономності й відповідальності як головних орієнтирів у професійній діяльності майбутнього філолога	Пошуковий і аналітичний методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. Індивідуальний науковий проект МКР
4.2	Здатність самостійно працювати над поставленими мовознавчими завданнями, приймати незалежні професійні рішення	Пошуковий, аналітичний,	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. МКР

систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.										
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.					+					
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.							+			
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.						+				
ПРН 21. <i>Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.</i>							+			

**Матриця відповідності програмних результатів навчання,
методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни
(освітнього компонента) «Загальне мовознавство»**

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	Комунікативний метод	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. МКР
ПРН 2. Ефективно	Комунікативний і	Усне опитування під час

працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	пошуковий методи Пошуковий, аналітичний,	заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. МКР
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти	Пошуковий і аналітичний методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. Індивідуальний науковий проект МКР
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	Комунікативний метод	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. Груповий науковий проект МКР
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	Інтерактивний, аналітичний, синтетичний методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. Індивідуальний науковий проект МКР
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	Комунікативний, пошуковий, інтерактивний методи. Метод інтерактивного навчання, пошуковий метод	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. Груповий науковий проект
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	Комунікативний і пошуковий методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. МКР
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що	Метод інтерактивного навчання, пошуковий метод	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль;

вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.		Письмове завдання. Самостійна робота. МКР
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	Комунікативний метод	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль. МКР
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	Аналітичний, індуктивний, пошуковий та перекладацький методи	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; Письмове завдання. Самостійна робота. МКР
ПРН 21. <i>Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.</i>	Комунікативний метод	Усне опитування під час заняття. Програмований контроль; МКР

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

- семестрове оцінювання – написання МКР
- підсумкове оцінювання – залік

8.1 Форми та критерії оцінювання студентів:

• Семестрове оцінювання:

1. Усна форма опитування
2. Оцінювання самостійної роботи
3. Оцінювання письмових вправ
4. Здійснення та оцінювання презентацій на обрану тематику.
5. Підготовка та презентація публічного мовлення іноземною мовою з тематики курсу.
6. Написання модульної контрольної роботи.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

№	Види навчальної діяльності	Національна 4-бальна система	Критерії оцінювання
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації; завдання виконані за інноваційним рівнем складності
		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки
		2	Фрагментарна, неаргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки
			Непідготовленість до заняття; невиконання завдань
			Відсутність на занятті
2.	Позааудиторна (самостійна) робота	5	Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань, здатність до критико-аналітичного осмислення актуальних проблем академічного письма, загальна філологічна та мовна компетентність
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.
		3	Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності за суттєвої допомоги з боку викладача.
		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань.
			Невиконання завдань.
3.	МКР	5	90%–100% правильно виконаних завдань, повне розкриття теоретичної проблеми, креативність в інтерпретації наукового тексту, 1-2 незначних помилки щодо змісту або форми
		4	75%–89% правильно виконаних завдань, загалом правильне, але неповне розкриття теоретичної проблеми, стереотипність в інтерпретації наукового тексту, 3–4 незначних помилки щодо змісту або форми
		3	50%–74% правильно виконаних завдань, несистематизована, неаргументована, неповна відповідь на теоретичне запитання, недостатньо повна інтерпретація фрагментів наукового тексту, 5–6 помилок щодо змісту або форми
		2	50% і нижче правильно виконаних завдань, неправильна відповідь на теоретичне запитання, невірна інтерпретація фрагментів наукового тексту, 7 і більше помилок щодо змісту або форми
		0	Відсутність контрольної роботи

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з курсу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі: «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

«відмінно» – 50 балів;

«добре» – 40 балів;

«задовільно» – 30 балів;

«незадовільно» – 20 балів;

Неявка на МКР – 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

• Підсумковий контроль

Залік

Курс із загального мовознавства передбачає складання усного заліку згідно з програмою навчальної дисципліни.

Структура заліку включає усну відповідь на питання.

Критерії оцінювання на заліку:

зараховано – повна, змістовна відповідь на питання заліку в адекватному мовленнєвому оформленні (питання додаються нижче); глибокий, самостійний аналіз англomовного тексту з опорою на методики і техніки аналізу, передбачені цим курсом, та його усну інтерпретацію.

незараховано – неповна, поверхнева відповідь на питання заліку (або її відсутність) зі значною кількістю мовних помилок; поверхневий аналіз тексту без опори на методики і техніки аналізу, передбачені цим курсом; неспроможність проінтерпретувати фрагмент тексту.

Відмітка про залік у національній шкалі (“зараховано”, “не зараховано”) та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів – А “відмінно”

82 – 89 балів – В “добре”

75– 81 бал – С “добре”

66 – 74 бали – D “задовільно”

60 – 65 бали – Е “задовільно”

59 балів і нижче – FX “незадовільно”

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік “зараховано” і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік. В разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік “зараховано” в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік “незараховано”, то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік “незараховано” в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Умови допуску до заліку:

Виконання аудиторної, самостійної та модульної роботи згідно з програмою дисципліни «Загальне мовознавство».

Орієнтовні питання до заліку

1. Linguistics as a scientific study of language. General linguistics.
2. Branches of linguistics.
3. Language and other types of communication. Non-verbal communication. Animal communication.
4. Language as system and structure.
5. Typology of language categories.
6. Linguistic antinomies.
7. Semiotics. Concept of sign and sign system of language.
8. Semiotics. Specificity and typology of language signs.
9. Traditional linguistic paradigms. General overview.
10. Historical linguistics. Core concepts and methods.
11. Structuralism: schools, concepts, methods.
12. Functional linguistics.
13. Communicative linguistics.
14. Discourse studies: Main approaches.
15. Neurological and psycholinguistic studies of language.
16. Brain and its language areas (Broca's area, Wernike's area).
17. Modern methods of neurolinguistics.
18. Psycholinguistics and cognitive linguistics.
19. Cognitive linguistics. Concept of categorization.
20. Cognitive linguistics. Concept of «embodies mind» and image schema.
21. Cognitive linguistics. Conceptual metaphor theory.
22. Cognitive linguistics. Worldview, concepts and frames.
23. Cognitive linguistics. Perceptual approaches.
24. Sociolinguistics. Interaction of languages.
25. National language. Differences between national and ethnic languages.
26. Language variants: territorial, social.
27. Language and ideology.
28. National and state languages.

8.2 Організація оцінювання (обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіка оцінювання):

- Проміжна атестація після 8 навчальних тижнів.
- Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності, включаючи аудиторну й самостійну роботу протягом 17 навчальних тижнів та написання модульної контрольної роботи на останньому занятті.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Незараховано	0 – 59

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Разом	Денна форма		
			у тому числі		
			Лекційні заняття	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Лінгвістика як наука про мову.					
1.	Мовознавство як наука. Мова – об'єкт лінгвістики. Мова як структура і система. Мова як знакова система. Лінгвістика та семіотика.	14	2	2	10
2.	Основні лінгвістичні парадигми. Наукова парадигма – загальні питання. Лінгвістичні парадигми. 1. Сучасні лінгвістичні парадигми (I частина): генеративізм і когнітологія. 2. Сучасні лінгвістичні парадигми (II частина): функціоналізм і дискурсологія.	14	2	2	10
	Разом годин за модулем 1	28	4	4	20
Змістовий модуль 2. Мова та мислення					
3.	Нейрологічні та психолінгвістичні дослідження мови. Мова і мозок. Мова і мислення.. 1. Мовленнєві порушення. Типи афазій.. 2. Мовленнєві помилки. Інтерпретація мовленнєвих помилок та обмовок.	16	4	2	10
4.	Генеративна граматики.	9	2	2	5

	1. <i>Аналіз дискурсу: дискурсивні жанри, конверсаційний аналіз, комунікативні постулати, імплікатури дискурсу.</i> 2. <i>Теорія релевантності. Теорія ввічливості.</i>				
5.	Когнітивні дослідження мови та дискурсу. Взаємодія мови зі здібностями людини: сприйняття, категоризація, пам'ять, мислення.	11	2	4	5
	Разом годин за модулем 2	36	8	8	20
Змістовий модуль 3. Мова та суспільство. Мова та ідеологія.					
5.	Соціолінгвістика: сучасні проблеми. <i>Національна мова. Лекти Білінгвізм і диглосія Високий та низький стилевий реєстри. Мови піджин і креольські мови.</i>	14	2	2	10
6.	Мова та ідеологія. Мови демократії, тоталітаризму і націоналізму. Критичний дискурс аналіз. Мова й ідеологія в ракурсі російсько-української війни.	12		2	10
	Разом годин за модулем 3	26	2	4	20
	Усього годин	90	14	16	60

10. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет-ресурси)

Основні (базові):

Aitchison J. (2008). *Teach Yourself Linguistics*. Chicago: Contemporary Books. P. 21–25; 135–160.

Cognitive Linguistics Foundations of Language (2019). Berlin / Boston: Walter de Gruyter.

Chomsky N. (1993). *Language and Thought*. London: The Frick Collection.

Cutting J. (2002). *Pragmatics and Discourse: A resource book for students*. Florence: Routledge.

Finch G. (2003). *How to Study Linguistics*. New York: Palgrave Macmillan.

Fromkin V., Rodman R., Hyams N. (2011). *An Introduction to Language*. Boston: Wadsworth Cengage Learning.

Głaz, A. (2022). *Linguistic Worldview(s). Approaches and Applications*. New York and London: Routledge.

Larson R. (2010). *Grammar as Science*. Cambridge: The MIT Press.

Potapenko S.I. (2013). *Introducing Cognitive Linguistics*. Nizhyn: Nizhyn University Publishing House.

Wardhaugh R. (2006). *Introduction to Sociolinguistics*. Blackwell Publishers.

Yule G. (2020). *The Study of Language*. Cambridge etc.: Cambridge University Press.

Бацевич Ф.С. (2004). *Основи комунікативної лінгвістики*. Київ: Академія.

Зеленько, А. С. (2002) *Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних вчень. Аспекти, методи, прийоми та процедури вивчення мови*. Луганськ, Альма-матер.

Кириченко, Г. С., Кириченко С. В., Супрун, А. Н. (2008). *Нариси з загального мовознавства /Навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.: у 2 ч. Ч. I: Мова, її будова та функції в суспільстві*. Київ, Видавничий дім «Ін Юре».

- Кочерган, М. П. (2006). *Загальне мовознавство*. Київ: Академія.
- Общее языкознание. Методы лингвистических исследований* (1973) / [под ред. Б. А. Серебренникова]. Москва: Наука.
- Соломоник А. (1992). *Язык как знаковая система*. М.: Наука, Главная редакция восточной литературы.

Додаткові:

- Aitchison J. (2004). *Language Change. Progress or Decay?* Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown G., Yule G. (1988). *Discourse Analysis*. Cambridge etc.: Cambridge University Press.
- Construction grammar across borders* (2022). John Benjamins Publishing Company.
- Crystal D. (2008). *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Dijk T.A., van. *Critical Discourse Analysis*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.discourses.org/OldArticles/Critical%20discourse%20analysis.pdf>
- Encyclopedia of Language and Linguistics*. (2006). [eds. E. K. Brown; A. Anderson et al]. Boston: Elsevier.
- Handbook of Communication Competence*. (2008). [eds. Gert Rickheit, Hans Strohner]. The Hague: Mouton de Gruyter.
- McGregor W. (2014). *Linguistics: An introduction*. London etc.: Bloomsbury Academic.
- Malmkjer K. (1995). *The Linguistics Encyclopedia*. L., N.Y.: Routledge.
- Radford A., Atkinson M., Britain D., Clahsen H., Spencer A. (2009). *Linguistics: An Introduction*. Cambridge etc.: Cambridge University Press.
- Renkema J. & [Ch. Schubert](#) (2018). *Introduction to Discourse Studies*. Amsterdam, Phil.: Benjamins.
- Trask R. (2007). *Language and Linguistics: The Key Concepts*. [ed. by Peter Stockwell]. New York: Routledge.
- Slama-Cazacu, T. (1973). *Introduction to Psycholinguistics*. Paris, The Hague.
- Жихарева О. (2018). *Екопоетика англомовного біблійного дискурсу: концепти, образи, наративи* [монографія]. Київ: Видавничий центр КНЛУ.
- Зеленько А.С. (2011). *Загальне мовознавство*: навч. посіб. К.: Знання.
- Кубрякова Е.С. (2004). *Язык и знание*. Москва: Языки славянской культуры.
- Кутуза Н.В. (2018). *Комунікативна сугестія в рекламному дискурсі: психолінгвістичний аспект* [монографія]. Київ: Видавничий Дім Дмитра Бураго.
- Лінгвоконцептологія: перспективні напрями* (2013). [колективна монографія]. Луганск: Изд-во ГУ «ЛНУ имени Тараса Шевченко».
- Петлюченко Н.В. (ред.) (2017). *Концепты и контрасты* [колективна монографія]. Одесса: Издательский дом «Гельветика».
- Потапенко С.І. (2009). *Сучасний англомовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти*. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 391 с.
- Потапенко С.І. (2021). *Когнитивная риторика: бытование конфликта-кризиса в англоязычных интернет-новостях*: [монографія]. Киев: Издательский центр КНЛУ.
- Приходько Г.І. (2016). *Категорія оцінки в контексті зміни лінгвістичних парадигм* [монографія]. Запоріжжя: Кругозір.
- Славова Л.Л. (2015). *Мовна особистість у сучасному американському та українському політичному дискурсі*: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філол. наук. Київ.
- Супрун Л.В. (2012). *Загальне мовознавство*. практичні заняття, самостійна робота: навч. посіб. К.: Знання.